

Sonkajärven kunnan lausunto kuntarakennelakiluonnoksesta

100/00.04.01/2013

Kunnanhallitus 18.02.2013 § 84

Valmistelija: kunnanjohtaja Simo Mäkinen

Valtiovarainministeriö pyytää Sonkajärven kunnalta lausuntoa 7.3.2013 mennessä kuntarakennelakiluonnoksesta sekä erityisesti seuraavista kysymyksistä:

- selvitysvelvollisuudesta, selvitysperusteista (ml. poikkeusperusteista) ja selvitysvelvollisuuden sisällöstä
- esityksen sisältämistä määräajoista ja menettelyistä
- valtioneuvoston toimivallasta päättää kuntajaon muuttamisesta
- yhdistymisavustusten ehdoista ja määrästä
- sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien turvaamisesta sosiaali- ja terveydenhuollon perusrakennetta koskevien linjausten mukaisesti

Sonkajärven kunnanvaltuusto on iltakoulussaan 7.2.2013 keskustellut keskeisistä periaatteista kuntarakennelakiluonnoksesta annettavaan lausuntoon.

Iltakoulussa käydyn keskustelun perusteella kunnanhallitukselle ja -valtuustolle on valmisteltu seuraava lausunto:

"Sonkajärven kunta haluaa säilyä jatkossakin itsenäisenä kuntana. Sonkajärvi haluaa turvata kuntalaisille kunnalliset lähipalvelut sekä toteuttaa lähidemokratiaa. Sonkajärven kunnan kannalta tarvetta kuntarakennemuutokseen esitetyllä tavalla ja esitetystä aikataulusta ei ole.

Kuntien huoltosuhte heikkenee ja talous kiristyy tulevaisuudessa, mutta esitetty uudistus ei poista kuntien perusongelmia. Kunnalliset palvelut on joka tapauksessa tuotettava kuntalaisille tulopohjasta ja väestörakenteesta riippumatta. Lähtökohdaksi tulee olla palveluiden turvaaminen, ei rakenteiden muuttaminen eriarvoistamalla kuntia ja alueita.

Kuntauudistus ei ratkaise sitä, miten esimerkiksi huoltosuhte tai sairastavuusindeksi paranevat kuntaliitoksia tekemällä. Kuntauudistus ei sinällään tuo lisää vaurautta tai vähennä sairastavuutta. Kuntauudistuksen lähtökohdaksi on oltava ensisijaisesti palvelurakenteiden ja -prosessien uudistaminen, eikä kuntarakenteiden muuttaminen tekemällä Suomeen suurkuntia. Suurkunta ei takaa tuottavuuden paranemista.

Palvelurakenteiden ja -prosessien uudistaminen on perusteltua, mutta suurkunta ei takaa sitä, että palvelut ovat samanlaatuisia maan eri osissa ja että niiden saatavuus on yhdenvertaista koko maassa. Sonkajärven kunta korostaa palvelurakenteiden ja -prosessien järjestämisessä ja kehittämisessä erityisesti yhteistyötä lähialueen kuntien välillä.

Kunnanhallitus	§ 84	18.02.2013
Kunnanvaltuusto	§ 29	28.02.2013

Kuntarakenneuudistusta perustellaan myös koulutuksen yhdenvertaisella järjestämisellä ja saatavuudella, vapaa-aikapalveluiden koordinoinnilla ja järjestämisellä sekä teknisten ja ympäristöpalveluiden tehtäväkokonaisuuksien parantamisella. Selvityksen mukaan suuremmilla kunnilla olisi paremmat henkilöstövoimavarat ja asiantuntemus sekä paremmat mahdollisuudet huolehtia toiminnan yleisestä tehostamisesta ja kehittämisestä.

Sonkajärven kunnan mukaan edellä mainittu näkökulma on harhaan johtava, koska toiminnan tehostaminen johtaa palvelujen keskittämiseen suuriin kuntakeskuksiin. Lähipalvelut etäännyvät samalla tavalla kuin on käynyt valtionhallinnon palveluissa. Erityisen ongelmallista lähipalveluiden siirtymisen suuriin kuntakeskuksiin on pitkien välimatkojen päässä oleville pinta-alaltaan suurille kunnille, joissa etäisyydet jo nykyisiin, olemassa oleviin kuntakeskuksiin ovat pitkät. Kunnallisten lähipalveluiden keskittyminen suuriin kuntakeskuksiin autioittaa maaseutua entisestään.

Kuntarakenneuudistuksen valmistelua on leimannut vaihtoehdottomuus, sillä lakiluonnoksessa tulisi tuoda esille myös muut vaihtoehdot, esimerkiksi maakuntamalli ja kuntien nykyisiin yhteistyösopimuksiin perustuvat mallit, joista kunnat voisivat antaa lausuntonsa. Kuntarakenneuudistuksen aikataulu on liian tiukka sekä lausunnonlehtä että kuntauudistukselle.

Sonkajärven kunta myös katsoo, että kuntien itsehallintoa ja itsenäisyyttä tulee kunnioittaa siten, että jokainen kunta säilyttää oikeutensa päättää itsenäisyydestään. Valmisteilla oleva valtiosuoslaki ei saa olla kuntaliitokseen pakottava tai rankaiseva niitä kuntia kohtaan, jotka haluavat säilyä itsenäisinä."

Kunnanhallituksen jäsenille on lähetetty lausuntoon liittyvä materiaali kunnanvaltuuston iltakoulun kutsun yhteydessä. Kaikki lausuntopyyntöön liittyvät asiakirjat ovat luettavissa osoitteessa:
http://www.vm.fi/vm/fi/05_hankkeet/0107_kuntauudistus/index.jsp.

Päätösesitys

Kunnanjohtaja:

Kunnanhallitus hyväksyy edellä olevan lausunnon Sonkajärven kunnan lausunnoksi kuntarakennelakiluonnoksesta ja päättää esittää kunnanvaltuustolle edellä olevan lausunnon hyväksymistä.

Päätös

Kunnanhallitus:

Kunnanhallitus yksimielisesti hyväksyi päätösesityksen.

Kunnanhallitus 18.02.2013 § 84

Valmistelija: kunnanjohtaja Simo Mäkinen

Valtiovarainministeriö pyytää Sonkajärven kunnalta lausuntoa 7.3.2013 mennessä kuntarakennelakiluonnoksesta sekä erityisesti seuraavista kysymyksistä:

- selvitysvelvollisuudesta, selvityspерusteista (ml. poikkeusperusteista) ja selvitysvelvollisuuden sisällöstä
- esityksen sisältämistä määräajoista ja menettelyistä
- valtioneuvoston toimivallasta päättää kuntajaon muuttamisesta
- yhdistymisavustusten ehdoista ja määrästä
- sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien turvaamisesta sosiaali- ja terveydenhuollon perusrakennetta koskevien linjausten mukaisesti

Sonkajärven kunnanvaltuusto on iltakoulussaan 7.2.2013 keskustellut keskeisistä periaatteista kuntarakennelakiluonnoksesta annettavaan lausuntoon.

Iltakoulussa käydyn keskustelun perusteella kunnanhallitukselle ja -valtuustolle on valmisteltu seuraava lausunto:

"Sonkajärven kunta haluaa säilyä jatkossakin itsenäisenä kuntana. Sonkajärvi haluaa turvata kuntalaisille kunnalliset lähipalvelut sekä toteuttaa lähidemokratiaa. Sonkajärven kunnan kannalta tarvetta kuntarakenneuudistukseen esitetyllä tavalla ja esitetyssä aikataulussa ei ole.

Kuntien huoltosuhde heikkenee ja talous kiristyy tulevaisuudessa, mutta esitetty uudistus ei poista kuntien perusongelmia. Kunnalliset palvelut on joka tapauksessa tuotettava kuntalaisille tulopohjasta ja väestörakenteesta riippumatta. Lähtökohtana tulee olla palveluiden turvaaminen, ei rakenteiden muuttaminen eriarvoistamalla kuntia ja alueita.

Kuntauudistus ei ratkaise sitä, miten esimerkiksi huoltosuhde tai sairastavuusindeksi paranevat kuntaliitoksia tekemällä. Kuntauudistus ei sinällään tuo lisää vaurautta tai vähennä sairastavuutta. Kuntauudistuksen lähtökohtana on oltava ensisijaisesti palvelurakenteiden ja -prosessien uudistaminen, eikä kuntarakenteiden muuttaminen tekemällä Suomeen suurkuntia. Suurkunta ei takaa tuottavuuden paranemista.

Palvelurakenteiden ja -prosessien uudistaminen on perusteltua, mutta suurkunta ei takaa sitä, että palvelut ovat samanlaatuisia maan eri osissa ja että niiden saatavuus on yhdenvertaista koko maassa. Sonkajärven kunta korostaa palvelurakenteiden ja -prosessien järjestämisessä ja kehittämisessä erityisesti yhteistyötä lähialueen kuntien välillä.

Kuntarakenneuudistusta perustellaan myös koulutuksen yhdenvertaisella järjestämisellä ja saatavuudella, vapaa-aikapalveluiden koordinoinnilla ja järjestämisellä sekä teknisten ja ympäristöpalveluiden tehtäväkokonaisuuksien parantamisella. Selvityksen mukaan suuremmilla kunnilla olisi paremmat henkilöstövoimavarat ja asiantuntemus sekä paremmat mahdollisuudet huolehtia toiminnan yleisestä tehostamisesta ja kehittämisestä.

Sonkajärven kunnan mukaan edellä mainittu näkökulma on harhaan johtava, koska toiminnan tehostaminen johtaa palvelujen keskittämiseen suuriin kuntakeskuksiin. Lähipalvelut etäännyvät samalla tavalla kuin on käynyt valtionhallinnon palveluissa. Erityisen ongelmallista lähipalveluiden siirtymisen suuriin kuntakeskuksiin on pitkien välimatkojen päässä oleville pinta-alaltaan suurille kunnille, joissa etäisyydet jo nykyisiin, olemassa oleviin

Kunnanhallitus	§ 84	18.02.2013
Kunnanvaltuusto	§ 29	28.02.2013

kuntakeskuksiin ovat pitkät. Kunnallisten lähipalveluiden keskittyminen suuriin kuntakeskuksiin autioittaa maaseutua entisestään.

Kuntarakenneuudistuksen valmistelua on leimannut vaihtoehdottomuus, sillä lakiluonnoksessa tulisi tuoda esille myös muut vaihtoehdot, esimerkiksi maakuntamalli ja kuntien nykyisiin yhteistyösopimuksiin perustuvat mallit, joista kunnat voisivat antaa lausuntonsa. Kuntarakenneuudistuksen aikataulu on liian tiukka sekä lausunnolle että kuntauudistukselle.

Sonkajärven kunta myös katsoo, että kuntien itsehallintoa ja itsenäisyyttä tulee kunnioittaa siten, että jokainen kunta säilyttää oikeutensa päättää itsenäisyydestään. Valmisteilla oleva valtiosuuslaki ei saa olla kuntaliitoksiin pakottava tai rankaiseva niitä kuntia kohtaan, jotka haluavat säilyä itsenäisinä."

Kunnanhallituksen jäsenille on lähetetty lausuntoon liittyvä materiaali kunnanvaltuuston iltakoulun kutsun yhteydessä. Kaikki lausuntopyyntöön liittyvät asiakirjat ovat luettavissa osoitteessa:
http://www.vm.fi/vm/fi/05_hankkeet/0107_kuntauudistus/index.jsp.

Päätösesitys

Kunnanjohtaja:
Kunnanhallitus hyväksyy edellä olevan lausunnon Sonkajärven kunnan lausunnoksi kuntarakennelakiluonnoksesta ja päättää esittää kunnanvaltuustolle edellä olevan lausunnon hyväksymistä.

Päätös

Kunnanhallitus:
Kunnanhallitus yksimielisesti hyväksyi päätösesityksen.

Kunnanvaltuusto § 29

Kunnanvaltuuston jäsenille on lähetetty lausuntoon liittyvä materiaali kunnanvaltuuston iltakoulun kutsun yhteydessä. Kaikki lausuntopyyntöön liittyvät asiakirjat ovat luettavissa osoitteessa:
http://www.vm.fi/vm/fi/05_hankkeet/0107_kuntauudistus/index.jsp.

Päätösesitys

Kunnanhallitus:
Kunnanvaltuusto hyväksyy edellä olevan lausunnon Sonkajärven kunnan lausunnoksi kuntarakennelakiluonnoksesta.

Käsittely: Valtuutettu Kari Partanen esitti, että lausuntoon lisätään maininta siitä, että Sonkajärvi aloittaa kuntaliitosneuvottelut Iisalmen kaupungin kanssa. Jari Niskanen kannatti Kari Partasen esitystä. Puheenjohtaja päätti keskustelun ja totesi, että koska oli tehty kunnanhallituksen päätösesityksestä poikkeava Kari Partasen kannatettu esitys, asiasta oli äänestettävä. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysjärjestysehdotuksen: äänestys suoritetaan nimenhuutoäänestyksenä ja ne, jotka kannattavat kunnanhallituksen päätösesitystä, vastaavat vuorollaan "jaa" ja ne, jotka kannattavat Kari Partasen esitystä, vastaavat vuorollaan "ei". Kunnanvaltuusto yksimielisesti hyväksyi äänestysjärjestysehdotuksen. Suoritettuna nimenhuutoäänestyksessä annettiin 22 jaa-ääntä ja 4 ei-ääntä. Puheenjohtaja totesi kunnanvaltuuston päätökseksi tulleen kunnanhallituksen päätösesityksen. Äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä.

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 84
§ 29

18.02.2013
28.02.2013

Päätös

Kunnanvaltuusto:

Kunnanvaltuusto hyväksyi kunnanhallituksen päätösesityksen äänin 22-4.
Kari Partanen jätti asiasta eriävän mielipiteen, joka on pöytäkirjan liitteenä.

Otteen oikeaksi todistaa

Sonkajärvellä 1.3.2013

Eeva Suomalainen
pöytäkirjanpitäjä

Jakelu

valtiovarainministeriö
Pohjois-Savon liitto